

само, че неговото дъло е сложено на крайно ронлива основа. На същата дата Гърция настоя отново предъ министъръ председателя да ѝ отдъли земята, срещу която тя ще воюва. На трите изстрела срещу акцията на м-ръ председателя, последният отговори съ мълчание. Въ мълчание потънаха и тримата съседи, които запазиха своите права. При това, първоначалният шумъ на войната не би позволил да се чуят новите аргументи за тъхните искания.

Не стихнала още канонадата при Бунаръ Хисаръ, на 20 октомври, Ромъния гласува военни кредити, като заявява на България, че ще воюва съ нея, ако въ скоро време не бъде удовлетворена. На същата дата Гърция ни представя своя проектъ-граница и заплашва, че не ще преговаря за миръ съ Турция, ако България не го удобри веднага; точно въ същото време сръбски държавници заявяват вече шумно предъ всички, че България се разширява извънредно много на изтокъ и че е време да се знае, съ какво тя ще задоволи съюзниците на югозападъ. Съ една изкуствена наивност и престорена изненада, м-ръ Гешовъ се обърна къмъ Русия за обяснения — какво значи тази дързостъ? И когато му се даде очаквания отговоръ, — че „смѣтките“ тръбва да се плащатъ — независимо отъ тъхния моралъ и отъ тъхните мотивировки — м-ръ Гешовъ смѣни реалните сили за защита, които се оказаха много бърже изчерпани, съ безплодни апели.

Въ началото на ноември Ромъния ни иска земя отъ Тутраканъ до Силистра, а Гърция иска да знае веднага: ще приемемъ ли представената отъ нея гранична линия или ще я отхвърлимъ. Европейските столици ни съобщаватъ също, че каузата на Сърбия печели извънредно бърже. Проявата на нашата изчерпана мощь при Чаталджа обръща въ шурмъ исканията на нашите съседи. На 10 декември самъ м-ръ Паничъ заявява за първи пътъ официално сръбските претенции. Въ същото време Венизелось разяснява въ Лондонъ граничната линия на д-ръ Даневъ, който не намиралъ за нуждно даже да оборва аргументите му, — до такава степень тя не била приемлива. Ромъния отново заплашва и казва, че скоро ще увеличи исканията си.

Началото на месеца е особено нервно: дипломатическа фехтовка съ турци, ромъни и съ всички съседи безразлично. Презъ първата половина на януари, когато преговорите въ Лондонъ се постоянно наклоняваха къмъ войната — усилена пропаганда на претендентите: Ромъния иска Балчикъ, Гърция корегира своя проектъ-линия, като я тегли по на северъ, Сърбия също е излѣзла далечъ напредъ съ своите първи искания отъ България; тя говори вече, че ще си задържи почти всичко, което се намира въ нейни рѣце. Втората половина на месеца засилва кризата съ новата война и сигнализира първите признания на едно отчайно политическо положение. Военни операции въ едно и също време на три посоки: Одринъ, Чаталджа и Булагиръ; непрекъснати политически сражения — на четири.

На десети февруари Сърбия ни праща обширно изложение за ревизията на договора, следъ петъ дни Гърция атакува наново мълчание и ни предупреждава за втори пътъ, че ще подири другаде защита на своите интереси, а следъ други петъ дни Ромъния иска ултимативно да ѝ дадемъ веднага Силистра, иначе ще воюва. Войната съ Турция не ни дава никакви разрешения, но окуражава всички.

Атаката срещу България е въ фронтъ и отъ страни. Въ началото на мартъ Сазоновъ ни съобщава по ясно, че ревизията на договора се налага. На 20 мартъ Паничъ ни заявява, че дѣлбата не ще стане споредъ договора; на същата дата и ромънскиятъ м-ръ на външните работи заявява на нашия пълномощенъ м-ръ, че нашите съюзници и правятъ прекалени голѣми аванси, искатъ да я спечелятъ за свой съюзникъ. А само следъ петъ дни пристига въ София известието, че Сърбия и Гърция съ се разбрали принципално за единъ съюз срещу насъ. Гръмъ и молнии отъ всички страни. Отчаяните молби на м-ръ Гешовъ по всички посоки не облекчаватъ